

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Anglia. — Francya. — Szwajcarya.
— Włochy. — Niemce. — Prusy. — Dania. — Królestwo Polskie.
— Turcyja. — Wiadomości handlowe.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Lwów. 20. listopada. Jego Excelencya p. Namiestnik nadał opróżnioną posadę koncepcyisty gubernialnego, gubernialnemu praktykantowi konceptowemu *Janowi Tustanowskiemu*.

Wiedeń. 20. listopada. Dnia 21. listopada wyjdzie w c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiedniu i będzie rozesłany LXXVIII. zeszyt powszechnego dziennika rządowego ustaw państwa — wydany dnia 26. czerwca 1850 w niemieckim języku, tudzież w kroacko- i serbsko-niemieckim podwójnem wydaniu — teraz w madjarsko-, czesko-, włosko- i romańsko-niemieckim podwójnem wydaniu.

Zeszyt ten zawiera pod

Nr. 244. Patent cesarski z dnia 7. kwietnia 1850, którym załatwiono przedłożenia kroacko-słoweńskiego sejmu z roku 1848 i według tego oznaczono stanowisko, jakie królestwa Kroacya i Sławonia włącznie z Kroackiem wybrzeżem i miastem Fiume z jego terytorjum mają zająć w Cesarstwie.

Nr. 245. Rozporządzenie ministerstwa spraw wewnętrznych z d. 12. czerwca 1850 względem organizacyi politycznych w królestwie Kroacyi i Sławonii.

Sprawy krajowe.

(Patent cesarski z dnia 15. listopada.)

Wiedeń. 19. listopada. Najuniższy projekt ministra spraw wewnętrznych, Aleksandra Bach, a respective rady ministeryalnej o wydaniu zakazu, ażeby nie ogłaszano wiadomości o obrotach c. k. wojska.

Najlaskawszy Panie!

Niebezpieczeństwem grożące stosunki zagraniczne nakazały koniecznie zmobilizować c. k. armie i skoncentrować wielkie siły zbrojne.

W takich czasach, doniesienia w dziennikach publicznych o ruchu c. k. wojska w kraju, o transporcie i miejscach składania materiałów wojennych i tym podobne ogłoszenia, z których można wnosić o kierunku i planie dyspozycyi wojskowych, mogą narazić pomyślny skutek operacyi na niebezpieczeństwo i najwyższym interesem kraju wielką szkodę wyrządzić.

A że tu chodzi o zabezpieczenie państwa od grożącego zewnątrz niebezpieczeństwa, przeto okazuje się potrzebnem nadzwyczajne rozporządzenie, aby ważnego i wysokiego zadania c. k. armii skwapliwością lub też złośliwą chęcią nieutrudniać.

Dla tego za porozumieniem się z najposłuszniejszą radą ministeryalną ośmielam się z najgłębszym uszanowaniem przedłożyć Waszej ces. Mości do najwyższego potwierdzenia załączony projekt patentu, zakazujący umieszczać takowe doniesienia w dziennikach publicznych lub innych pismach drukowanych.

Wiedeń, 14. listopada 1850.

*Schwarzenberg m. p. Krauss m. p. Bach m. p. Bruck m. p.
Thinnfeld m. p. Thun m. p. Schmerling m. p. Csorich m. p.
Kulmer m. p.*

Na to wydane zostało następujące najwyższe postanowienie:

„Przedłożony tu patent, zaopatrzony Moim podpisem, odeślam i polecam Moim ministrom spraw wewnętrznych i sprawiedliwości jego wykonanie.“

Wiedeń, 15. listopada 1850.

Franciszek Józef. m. p.

— Cl. zeszyt powszechnego rządowego dziennika ustaw państwa zawiera pod nr. 447. następujący ces. patent z 15. listopada 1850, obowiązujący dla całego państwa.

My *Franciszek Józef Pierwszy*, z Bożej łaski Cesarz Austrii i t. d. i t. d. postanowiliśmy po rozważeniu teraźniejszych stosunków zgodnie z §. 87. konstytucyi państwa na wniosek Naszej rady ministeryalnej, i rozporządzamy, jak następuje:

1. Każde doniesienie w dziennikach publicznych i innych pismach drukowanych o ruchu wojska w Naszych państwach, o jego sile i miejscach rozstawienia, o transporcie i miejscach przechowania materiałów wojennych i w ogóle wszelkie podobne doniesienie, które daje poznać plan i kierunek operacyi wojskowych, jest aż do dalszego rozporządzenia bezwarunkowo zakazane. Z tego zakazu

wyjęte są tylko te doniesienia, które w urzędowych gazetach krajowych do publicznej wiadomości podane były.

2. Każde wykroczenie tego zakazu ma władza sądowa, która wydaje wyroki na przestępstwa w ogólności, skazać na pieniężną karę do pięciu set reńskich.

3. Wrazie powtórnego wykroczenia ma władza polityczna niezawisłe od sądowego ścigania, zastanowić dalsze wychodzenie właściwej gazety przez czas trwania stosunków, które niniejszy zakaz wywołały.

Dano w Naszem ces. stołecznem i rezydencyonalnem mieście Wiedniu, dnia 15. listopada tysiąc osmset pięćdziesiątego roku.

Franciszek Józef.

*Schwarzenberg. Krauss. Bach. Bruck. Thinnfeld. Thun.
Schmerling. Csorich. Kulmer.*

(Dekret ministerstwa finansów z 13. listopada.)

Wiedeń. Wydany dnia 19. listopada 1850 Cl. zeszyt powszechnego rządowego dziennika ustaw państwa zawiera pod nr. 445 następujący dekret ministra finansów z 13. listopada 1850, obowiązujący dla wszystkich koronnych krajów, oprócz Węgier, Siedmiogrodu, Kroacyi, Sławonii, województwa Serbskiego i Temeskiego Banatu, Dalmacyi i Lombardzko-Weneckiego królestwa, którym się ogłaszają osobne postanowienia do wykonania najwyższego patentu z 10. października 1850 względem dochodowego podatku na administracyjny rok 1851.

Na mocy najwyższego patentu z dnia 10. października, należy podatek dochodowy w tym rozmiarze i według postanowień, jakie dla administracyjnego roku 1850 przepisane były, także w administracyjnym roku 1851 opłacać.

Zważywszy jednak, że zawarte w §. 10. najwyższego patentu z 29. października 1849 postanowienie, według którego przecięcie skutecznego w latach 1846, 1847 i 1848 zarobku miało służyć za podstawę w wymierzeniu podatku na rok 1850, następnie rozporządzenie §. 12. wykonawczego przepisu z dnia 11. stycznia 1850, że zeznania o prowizjach i rentach mają się regulować według stanu majątku i przychodu z 31. października 1849, nie może być zastosowane do podatku na rok 1851, dalej, że osobne komisye okręgowe do wymierzenia tego podatku na rok administracyjny 1851 w tych krajach, w których starostwa okręgowe zaprowadzono, nie są już potrzebne, gdyż tymczasem weszły w życie namienione starostwa, i wielka część trudności połączonych z nałożeniem nowego podatku nie istnieje już w takim samym stopniu; nakoniec zważywszy, że równie jest w interesie tak opłacających podatek, jako też finansów, fasyonowanie przychodu i wymiar podatku na rok administracyjny 1851 ile możności przyspieszyć; uchwaliła rada ministeryalna następujące rozporządzenia:

1. W zeznaniach o przychodach 1szej klasy na rok administracyjny 1851, należy wziąć za podstawę przychody i wydatki z lat 1847, 1848 i 1849 dla wykazania podpadającego podatkowi czystego przeciętnego przychodu.

2. Prowizye i renty na rok 1851 należy zeznać według stanu majątku i dochodu z 31. października 1851.

3. Rozporządzenia §§. 21. i 22. o poborze podatku dochodowego od stałych przychodów drugiej klasy dochodowego podatku, należy zastosować w takich przychodach do przypadających kwot na rok, który się z 1. listopada 1850 zaczyna, a 31. października 1851 kończy.

4. Odbieranie, rozpoznawanie i sprawdzanie zeznań o podatku dochodowym, tudzież oznaczenie należytości podatkowej należy do starostw okręgowych. Starostwom tym będzie w tym zamiarze dodany urzędnik finansowy, za którego współdziałaniem i pod kierunkiem szefa starostwa okręgowego należy wykonywać urzędowanie, które dotychczas urzędowym komisjom przydzielone było.

5. Starostwom okręgowym przysłuża w szczególności prawo, domagać się przyczynienia mężów zaufania, których na mocy §. 25. najwyższego patentu z 29. października 1849 należy wezwać z gminy, równie jak innych znawców rzeczy we wszystkich tych przypadkach, w których idzie o wykazanie i sprawdzenie faktów, mających wpływ na wymiar podatku.

6. Rozstrzyganie rekursów przeciw wymiarowi podatku starostw okręgowych na rok administracyjny 1851, poruczone jest postanowionym dla podatków władzom krajowym, to jest dyrekcjom krajowych finansów i dyrekcjom podatkowym, przy których decyzye o rekursach mają być wydawane przez postanowione na mocy §. 24. przepisu wykonawczego, komisye krajowe. Zresztą pozwolono im przesłuchać dla stwierdzenia lub ocenienia stosunków faktycznych mężów zaufania i znawców rzeczy.

7. Postanowienia zawarte w §§. 4. i 5. niniejszego rozporządzenia wchodzi w użycie w krajach, w których starostwa okręgowe

jeszcze nie są zaprowadzone, równocześnie z ich zaprowadzeniem. Aż potąd mają tam dotychczasowe okręgowe komisye pełnić tę czynność.

8. Dla Wiednia i przyległości będzie wykonywać istniejąca w tem mieście administracya podatkowa poruczone starostwom okręgowym dla dochodowego podatku urzędowanie.

9. Do podawania deklaracyi o dochodach w ogóle i zeznań o stałych przychodach wyznacza się, odnośnie do §. 32. najwyższego patentu s 29go października 1849 i do postanowień wykonawczego przepisu z dnia 11. stycznia 1850, termin po koniec miesiąca grudnia 1850. (*Gas. Wied.*)

(„Litogr. kores. austr.“ o patencie tyczącym się zakazu umieszczania w dziennikach wiadomości o ruchu wojsk ces.)

Wiedeń, 20. list. Jak się dowiadujemy, pisze *lit. kor.*, wzniesił ogłoszony wczoraj patent, którym zakazano umieszczać w dziennikach doniesienia o dyspozycjach i operacjach wojskowych wewnątrz kraju, obawę na giełdzie i między publicznością, że kwestya wojny przybrała zapewne charakter niebezpieczniejszy i że Europie zagrażają dziś bardziej złowrogi wypadki niż przed kilku dniami jeszcze.

Jesteśmy zmuszeni zadać zupełne kłamstwo rozumowaniu temu. Konferencye odbywają się nieprzerwanie, i jakkolwiek one w najnowszym czasie kierunku wziąć mogły — możemy zapewnić, że publikacya patentu tego niema najmniejszej styczności z ich treścią. — Niepodobna było pozostać obojętnym na to, że dziennikarstwo prowincjonalne pozwalało sobie kontrolować ściśle wszelkie dyspozycje wojskowe. Raczej uznano to za nagłą potrzebę zapobiedz temu jak najprędzej i redakcyom prowincjonalnym, które same niepoczuwały się do obowiązku przestrzegania należytej dyskrecyi, nakazać stosowne zachowanie się w tej mierze. Niemożna zaprzeczyć tego, że postanowienia ustawy o druku z roku 1849 okazały się w tym względzie zupełnie niedostateczne, jak to zwykle się dzieje z ustawami takimi, które do uregulowanych stosunków i spokojnych czasów, nie zaś do potrzeb zagrażającej lub wybuchłej już wojny są zastosowane. I to też były właściwe powody zniewalające rząd do wydania wspomnianego patentu.

Ktokolwiek bezstronnie weźmie tę rzecz na uwagę, ten przyzna nam pewnie, że z dziennikarstwem postąpiono tu bardzo łagodnie i sprawiedliwie. Tylko takie bowiem doniesienia zostały wzbronione, z którychby nieprzyjaciele kraju prawdopodobnie korzystać mogli. Taki rodzaj koniecznego dziś milczenia niewpłynie szkodliwie ani na interes czytającej dzienniki publiczności ani na dochody redakcyi. Zresztą przyzna to każdy pewnie, że potrzeba zaspokojenia ciekawości lub odbytu dzienników w obec wielkich interesów kraju za podrzędną uważaną być musi.

Za jakieś ważne hasło chwili obecnej niemoże wcale uchodzić to rozporządzenie. Niedowodzi ono bowiem bynajmniej tego, że powzięto już stanowcze uchwały w sprawie niemieckiej. Prawda to, że czas terażniejszy bardzo jest krytyczny, i że możemy słusznie pragnąć jak najspieszniejszego rozwiązania przyszłości. Wszelako my pokładamy wielką ufność w lojalności terażniejszego gabinetu pruskiego i przywiązujemy wszelką nadzieję do zapowiedzianego na jutro zagajenia izb, które bądź przesilenie to przerwane, bądź zwiększone zostanie, na każdy sposób tę wątpliwą sytuację zakończyć raz musi.

(Przegląd wypadków bieżących.)

Wiedeń, 18. listopada. *Oestr. Reichszeitung* zawiera następujący przegląd wypadków bieżących: Dziś rozpoczęła nowo obrana wiedeńska rada gminna działalność swoją. O odbytych przy zagajeniu jej uroczystościach doniesiemy w osobnym artykule.

— Z Kurhesyi nie podały nam wiele nowego dzienniki ostatnie. 13go b.m. mieli Bawarczycy udać się w dalszy pochód z Fuldy. Pogłoska zaś o obsadzeniu miasta Kassel przez wojska związkowe niepotwierdziła się dotąd.

— Niepodpada już żadnej wątpliwości, że wszystkie wojska pruskie opuszczą wielkie księstwo Badeńskie. Także i z Rastatt, jak pisze *Manheimer Journal* mają wkrótce już wyjść Prusacy, i ustąpić twierdzę tę wojskom badeńskim.

— Inhibitorium związkowe tyczące się Holsztynu i odpowiedź namiestnictwa na nie, zostały już temi dniami w dosłownej treści ogłoszone. Na szlezwig-holsztyńskiej linii bojowej zaszły znowu małe utarczki forpocztowe. V. d. Tann wstąpił znowu jako podpułkownik do służby bawarskiej.

— W Paryżu raduje się pałac Elysée z odniesionego zwycięstwa, umiarkowani cieszą się chwilową spokojnością, ale nawet i krótkowidzące rozумы niebardzo wierzą w trwałość wewnętrznego spokoju. A że obawa ta jest poniekąd słuszna, zdradzają to dość częste nieostrożne wyrażenia się otaczających prezydenta osób. — Z Turynu został odwołany dotychczasowy poseł francuski, p. Ferdynand Barrot, i ma być zastąpiony członkiem rodziny napoleońskiej. Wniosek tyczący się komisarza policyi Yon zdaje się mieć niemałą szansę za sobą w zgromadzeniu narodowym, chociaż je przekonują ciągle, że się podejść dało, i że przyjęcie tak niestosownego a nawet sprzeciwiającego się konstytucyi wniosku, odstąpienie prefekta policyi Carlier za sobą pociągnąćby mogło. A tego przeciez uważają za nieodzownie potrzebnego.

— Z Madrytu nadechodzą jak najkorzystniejsze doniesienia o pomyślności kraju i jedności władz publicznych.

— Polityka Anglii we Włoszech jest zawsze jeszcze ta sama co pierwej. Z oburzenia przeciw katolikom stara się rząd korzystać wielostronnie.

— W Turynie przygotowuje reprezentacya ludu niemałe kłopoty rządowi. Partya rewolucyjna zdaje się obawiać, aby rząd nietrzymał się ciągle wytkniętej na teraz drogi, na czemby naturalnie wiecej postępowe zamiary jej wiecej szkodować mogły.

(Wiadomości potoczne z Wiednia.)

Wiedeń, 20. listopada. *Ost-deutsche-Post* donosi: Otrzymana tu dzisiaj *Gazeta Zagrabska* pisze:

„Według wiadomości nadesłanej tu wczoraj od Omera Baszy z Sarajewo został Cesarz turecki otruty.“

— *Lit. kores. austr.* pisze: Pogłoska rozszerzona w kilku tujejszych dziennikach, że Kossuth umknął z Kiutahia, jest tem mniej prawdopodobna, ileż pewne wiadomości z Konstantynopola z pierwszych dni bieżącego miesiąca wspominają o tem z tą wyraźną uwagą, że pogłoska ta zupełnie jest zmyśloną. — Również i zawarta w *Gazecie Zagrabskiej* wiadomość o otruciu Sułtana Abdul-Med-schid należy z wielką oględnością umieszczać. Przybyła ona tu już przed dwoma dniami w drodze telegraficznej do rąk prywatnych, nie otrzymała jednak dotychczas potwierdzenia urzędowego, coby przy zdarzeniu tak wielkiej wagi niezawodnie nastąpiło.

— Dzisiaj rozeszła się w Wiedniu pogłoska o starciu się wojsk związkowych z pruską armią. Gdy jednak żadna z nadesłanych dotychczas wiadomości nie wspomina o tym wypadku, przeto zdaje się, że spekulacya giełdowa puściła tę pogłoskę między publiczność.

— Dnia 14. b. m. przybył do Spalato komisarz turecki i pułkownik od inżynierów Ali Riza Bej w towarzystwie dwóch tureckich oficerów. Miał on z wyższego polecenia załatwić niektóre spory pograniczne, musiał jednak uchodzić z Hercegowiny z obawy przed insurgentami.

— Dwór kurheski przygotowuje się do powrotu do Kassel.

Wiedeń, 19. listopada. Wczoraj odjechał z Wiednia do Madrytu hrabia Paweł Esterhazy, c. k. rzecz. szambelan, nadzwyczajny poseł i pełnomocny minister przy król. dworze hiszpańskim.

(Kurs wiedeński z 20. listopada 1850.)

Oblig. długi państwa 5% — 92⁷/₈; 4¹/₂% — 80³/₄; 4% — 70; 2¹/₂% — 48¹/₂. Akcyo bankowe 1133. Losy z 1834 roku 184; z 1839 roku 114. Akcyo kolei półn. 110¹/₈.

Anglia.

(Sprawa kościoła katolickiego w Anglii.)

Londyn, 9. listopada. Pomimo bardzo stanowczo brzmiącego listu, jaki lord John Russel w sprawie zatargów kościelnych napisał do biskupa z Durham, pomimo adresu dziękczynnego, który mu za to rada gminna miasta Londynu jednogłośnie przyznała, pomimo licznych ognistych listów do wydawców dzienników znaczniejszych, pomimo wszelkich metyngów nakoniec, które się przygotowują w Anglii układać sążniste adresy do królowej i jej ministrów, są przeciw dziś ci sami ministrowie a szczególnie ich prezydent w wielkim kłopotcie, jakim sposobem mają się oprzeć kościelnym mianowaniom papieża. Wszystko to, co tu i owdzie bredzą dzienniki o znieważeniu prawa, niezastępuje wcale na uwagę w rozprawach jurydycznych i parlamentarnych. Dopokąd właściwa buła papieżka, t. j. oryginał jej w Anglii wyszukana i przedłożona być niemoże, nieda się podług litery prawa wyrozumować żadne przestępstwo praw krajowych przez mianowanie nowych dygnitarzów rzymsko-katolickiego kościoła. Lord John Russel niewynajdzie pewnie owej dźwigni zaczepnej, zapomocą której mógłby tę nową zawadę, zamykającą drogę angielskiemu kościołowi panującemu, podnieść i na bok usunąć. Wszelako opowiadają nam, i to z bardzo pewnego źródła o dwóch metodach rozmaitych, których postanowiono użyć dla oparcia się usiłowaniom Rzymu. Główne role mają być rozdane między lorda J. Russel i lorda Palmerston. Pierwszy z nich zamysła — jak słychać — zaraz po zagajeniu przedłożyć bil parlamentowi, podług którego — o braku prawomocnych środków obrony — ma być jak najsurowiej zakazanem każdemu mieszkańcowi Anglii, ani ustnie ani piśmiennie tytułować nowo mianowanych kardynałów rzymsko-katolickich wedle nadanych im godności. Ten cios jednakże przeboleje kościół katolicki z wielką łatwością, i jeżeli rząd nie będzie w stanie czemś skuteczniejszym poprzeć zamiary swoje, wtedy list pana d'Israeli, oskarżający go jawnie o współnictwo z Rzymem, okaże się w oczach niejednego Anglika prawie zupełnie usprawiedliwionym. Wszelako ważniejszym jeszcze w skutkach swoich będzie może wybieg lorda Palmerstona, o którym poufne dzienniki dawniej jeszcze cośkolwiek przebakowały, a który przed kilku dniami znowu jako pogłoska wyszedł na jaw. Mianowicie mówią bardzo głośno o tem, że lord Palmerston zamysła dotychczasowego namiestnika Malty, pana Moore O'Ferral, zastąpić lordem Beaumont, który także jest katolikiem. Lord ten miał okazywać wielką sympatję dla powstania włoskiego a najbardziej dla sprawy Mazziniego. Zatem poruczenie posady namiestnika Malty lordowi Beaumont byłoby bezpośrednią ale przeto nie mniej ważną demonstracyą na korzyść pragnących rewolucyi Włoch. A wiadomo już z doświadczenia ile zdziałać może zaprzyjaźniony namiestnik Malty w razie powstania we Włoszech. Podobny krok ze strony rządu angielskiego znaczyłby to samo, co zaszachować papieża na własnym polu jego, kiedy operacye obronne na terytorium angielskiem z pomyślnym skutkiem wykonać się niedadzą.

(Rchzg.)

Francya.

(Depesze telegraficzne.)

Paryż. 15. listopada. Garnizon Strasburgski będzie wzmo-
cniony czterma półkami dla panującego w Prusiech wzburzenia, jak
utrzymuje dziennik *Constitutionel*. Złożono komisję dla zdania spra-
wy z ministeryalnego projektu do ustawy o gwardyi narodowej. 5%
renta 93 franków 25 centymów. 3% renta 57 franków 90 centym.

Bruxela. 15. listopada. Ministeryum otrzymało wotum za-
nfania izby za swoje postępowanie przeciw rzymskiej kuryi. Oświadcza,
że chce na pół roku przedłużyć traktat z niemieckim związkiem
cłowym.

(Depesza telegraficzna.)

Paryż. 17. listopada. Nakazano rekrutację 40.000 żołnierzy
z klasy wiekowej roku 1849, a monitor urzędowy oświadcza, że pomimo
przrzeczonej neutralności sprawa niemiecka wymaga tej ostrożności. —
Niebawem ma znowu legislatywie przedłożone być żądanie względem
dotacji prezydenta republiki. Wychodźcy polityczni w Londynie
oświadczenia w manifestach, że niemieckie uzbrojenia wymierzone są
przeciw Francji. Montalembert przybył do Paryża.

(Posiedzenie izby prawodawczej.)

Paryż. 17. listopada. Dzisiejsze posiedzenie zgromadzenia
narodowego nieodznaczyło się niczem, coby zasługiwało na szczegó-
lną wzmiankę. Wszystkie stronnictwa trzymają się w tej chwili w
defensywie czekając pomyslniej sposobności do stoczenia bitwy. Niektórzy
sądzą, że tę sposobność poda propozycja trzech kwestorów dotycząca
specjalnego komisarza policyi zgromadzenia narodowego, lecz większość
opozycji woli jak się zdaje czekać przedłożenia projektu ustawy
dotyczącej się dwóch milionów 400 tysięcy fr. na opędzenie nadzwyczajnych
kosztów prezydentury. Nikt niewątpi, że sprawa komisarza policyi
zakończy się polubownie, a to jeszcze przed upływem terminu 8 dni
wyznaczonego przez komisję inicjatywy na żądanie ministra spraw
wewnętrznych, do powzięcia stanowczej uchwały dotyczącej się
wniosku kwestorów.

Pierwsza przyczyna tego wniosku, spisek dwudziestu sześciu,
decembrystów, nie jest jeszcze zupełnie wyjaśniona. Niektórzy utrzymują,
że p. Yon obstaje przy swoich deklaracjach, i że powstają inni
jeszcze świadkowie. Jest to pogłoska, która dotychczas niczem
nie uzasadniona.

Dzienniki dzisiejsze niezawierają również nic ciekawego. Dziennikarstwo
równie jak zgromadzenie narodowe oczekuje chwili walnej bitwy.

(Ind.)

(Spokój. — Nowe nieporozumienie władz.)

Paryż. 14. i 15. Dla zaszłych w Niemczech wypadków nakazał rząd
powiększenie sztrasburgskiej dywizyi wojskowej o 4 pułki. Nie można
w tem nie innego upatrywać, jak tylko pojedynczy środek przezorności,
nie modyfikujący w niczem zapowiedzianą w poselstwie prezydenta
neutralną politykę. W ogólności panuje od czasu poselstwa z 12. listopada
spokój; zgromadzenie narodowe stwierdziło go uchyleciem dokumentów
nieustającej komisji. W rzeczach wszakże drobniejszych zachodzą
znowu nieporozumienia. Rzecz jest pewną, iż całe prezydium
zgromadzenia narodowego postanowiło ustąpić, jeźliby podany od
kwestorów w jego imieniu lub przynajmniej za jego wiedzą wniosek
względem utworzenia osobnej policyi zgromadzenia narodowego nie
miał przyjść do skutku. Jak wiadomo, sprzeciwia się temu rząd
stanowczo, mieniąc to wdzieraniem się w jego prawa i okazaniem
przeciw niemu nieufności, a minister Baroche miał nawet zagrozić
swem ustąpieniem w razie przyjęcia pomienionego wniosku.

(D. R.)

Strasburg. 14. listopada. Łatwo się dało przewidzieć, że Francya
w obec ogromnych uzbrojeń w całej Europie niebędzie stała nieczynnie.
Rozporządzenie ministra wojny nakazuje spieszne powołanie
wszystkich urlopników. Słychać, że większa część armii stanie na
stopie wojennej. O utworzeniu osobnego większego korpusu
obserwacyjnego nad Renem nie jeszcze dotychczas nie słychać.

(A. a. Z.)

Szwajcarya.

Z Lugano. w kantonie tesyńskim, nadeszła wiadomość, że bardzo
wielu węgierskim i włoskim emigrantom wzbroniono tam dalszy
pobyt dla niegodnego zachowania się.

(Rechs.)

Włochy.

(Depesze telegraficzne.)

Turyń. 17. listopada. Właśnie przyjęła izba składający się z 30
artykułów wniosek do ustawy, według którego mają być ostatecznie
ukonstytuowane kasy depozytowe i kasy pożyczek dla dogodności
prowinicy, reprezentacji gmin i dobroczynnych zakładów.

Rzym. 13. listopada. Armia ma być uorganizowana według nowego
systemu.

(Posiedzenie turyńskiej izby deputowanych.)

Turyń. 13. listopada. Izba deputowanych przyjęła projekt do
ustawy taryfy pocztowej. Ciągłe jeszcze toczą się obrady względem
poważnienia rządu do pobierania podatków po miesiąc styczeń 1851.
Deputowany Farina wniósł poprawkę, że się na pobór podatków
zawsze miar zezwala, jednak upoważnienie do zachodzących
wydatków aż później nastąpi. Ministeryum powstaje na tę propozycję
podziału, Cavour robi z tej sprawy kwestję kabinietową. Po
zwawych debatach zaproponował prezydent Pinelli motywowany po-

rzadek dzienny, którym oświadczone, że izba ma zupełne zafanie,
iż rząd nie myśli samowolnie zmieniać dawniejszych uchwał władzy
legislacyjnej. Namienioną propozycję przyjęto, podobnie i drugi
artykuł ministeryalnej propozycji względem podatków, poczem zamknięto
posiedzenie.

Dziennik Turyński *Concordia* zbija wieści o przybyciu nadzwyczajnego
kuryera. Minister handlu upewnia, iż z Anglią nie zawarło żadnego
traktatu handlowego.

(Austr.)

(Wiadomości potoczne z Rzymu.)

Rzym. 8. listopada. *Giornale di Roma* zawiera urzędowe doniesienie,
iż J. S. papież raczył przyjąć dymisy zastępcy ministra wojny,
generała barona Kalbermatten, a J. Exc. generał-porucznika księcia
Domenico Orsini mianować ministrem wojny.

Dalej donosi *Gior. di Roma* o przywróceniu przez papieża jenera-
lnej dyrekcyi policyjnej, i mianowaniu do tej posady (reskryp-
tem sekretaryatu państwa z 7. b. m.) pana Ildebrando Rufini.

Dnia 5. b. m. otworzyli księża jezuita szkoły rzymskiego kolegium.

(D. R.)

Rzym. 12. list. Pan Montalembert odjechał przedwczoraj do Tulonu. —
Minister wojny, Orsini, wydał rozkaz dzienny w którym składa papieżowi
podziękowanie za mianowanie go ministrem wojny, i przyrzeka wszelkie
starania swoje poświęcić dobru armii.

Niemce.

(Depesza telegraficzna.)

Kiel. 16. list. Hamburgska *Börsenhalle* donosi, że namienictwo
tutejsze otrzymało z Berlina wezwanie, aby armia holsztyńska aż do
15. grudnia była rozbrojona, gdyż w przeciwnym razie po upływie
terminu rozpocznie się rozbrojenie w drodze egzekucyi.

(Austr.)

(„Journal des Debats“ o stosunkach niemieckich.)

O stosunkach niemieckich pisze *Journal des Debats* co następuje:

W Berlinie występują teraz dwie dążności na jaw. Armia i lud przejęte
zapalem wojennym, który panuje w Prusiech, przystają chętnie na
poróżnienie się z Austrią i przynaglają rząd do wojny; z drugiej zaś
strony spoglądają znowu klasy niezawisłe nie bez obawy na rozwijającą
się agitację, której rząd na chwilę ulegać się zdawał. Lecz obawa ta
uśmierzyła się już teraz. Wszyscy spodziewają się dzisiaj, że rozum
i umiarkowanie wezmą górę niebawem. I to też przynosi zaszczyt panu
Manteuffel, który bez wahania się objął spuściznę po poprzedniku
swoim. W tej chwili jest on może jednym tylko pomiędzy ministrami
króla pruskiego, który nigdy nie wątpił o zwycięstwie zdrowego
rozumu ludzkiego i słuszności prawa. On jeden tylko nie dał się
porwać owemu prądowi opinii publicznej, który pan Radowitz,
wspierany i zachęcany przez Gotajczyków, z wyrachowaniem podniecał
jeszcze. Manteuffel niezachwiał się bynajmniej. Jeszcze w listopadzie
1848 uratował on swego króla łącząc się z Brandenburgiem do walki,
jaką polityk ten wytoczył przeciw namiętnościom rewolucyjnym. Po
raz drugi więc będą teraz król i naród zawdzięczać panu Manteuffel
wybawienie swoje, jeźli mu się powiedzie wyleczać ich z urojeń, na
które zle zrozumiany patriotyzm ich naprowadza. Awanturniczy plan
podbicia całych Niemiec, rozbiłby niezawodnie w skutkach swych i
sławę i potęgę państwa pruskiego. Manteuffel pojął to i wystąpił
przeto do walki przeciw dążnościom tak zgubnym. Spokojne,
umiarkowane a przecież stanowcze postępowanie Austrii ułatwi mu
bardzo dokonanie tego dzieła.

(Rechs.)

(Pretensye Prus do Saksonii.)

Drezdno. 16. listopada. Półurzędowy *Dresdner Journal* mówi:
W gazetach Berlińskich czytamy powtórzoną wiadomość, że Prusy
zamyślają teraz ponowić „swoje dotychczas niezaspokojone pretensye
do Saksonii“ za daną w zeszłym roku pomoc związkową. Wszelako
słyszemy z pewnością, że układy względem tych pretensyi zgodzono
już dawno w ten sposób między Prusami i Saxonią, że pruski rząd
miał otrzymać od saskiego rządu ogółową sumę 100.000 talarów
jako wynagrodzenie za wszelkie pretensye pochodzące z dania
namienionej pomocy. Tę sumę odwiezione Prusom, a Prusy zakwitowały
ją w odpowiedni sposób, tak, iż pretensye do Saksonii z wymienionej
powyżej sprawy już nie egzystują.

(Wiadomość z głównej kwatery pruskiego korpusu armii.)

Z głównej kwatery pruskiego korpusu armii nad granicą wajmarsko-
heską piszą do gazety Szląskiej pod dniem 14. listopada: Potwierdza
się, że odwrót wojsk pruskich nastąpił w skutek nadesłanego z
Berlina rozkazu, ponieważ ze względu na pojedynczy charakter, jaki
w tych czasach przybrały konferencye pomiędzy oboma mocarstwami
pierwszego rzędu, postanowiono unikać wszelkiego starcia się
krwawego. Dlatego też ustąpiono tymczasowie zajęcie Kurhesyi
Bawarczykom którzy też istotnie byli już wczoraj w marszu ku
Kassel, a dziś wkroczą już tam zapewne.

(Rechs.)

(Kurs giełdy frankfurtskiej z 18. listopada.)

Met. Austry. 5% — 73¹/₄; 4¹/₂% —. Akcy bank. 1052. Sard. 33¹/₂.
Hyszp. 3% — 32⁷/₈. Polskie 300 —. 500 — 78³/₄.

Prusy.

(Depesze telegraficzne.)

Berlin. 18. listopada. Król przyjmował wczoraj pana Persigny
w pożegnawczej audyencyi. Dziś naradzać się będą w radzie ministery-
alnej pod przewodnictwem króla nad mową od tronu. (Aust.)

Berlin. 19. listopada. Według *D. Ref.* nadeszły depesze od rosyjskiego gabinetu tej treści, iż Rosya w kwestyi niemieckiej nie myśli wpływać na Austryę ze szkoda królestwa pruskiego.

Berlin. 17. listopada. Oczekiwany rozkaz do wojsk pruskich, aby opuściły wielkie księstwo Badeńskie, wydano już do komendantów. Ustąpienie wojsk pruskich nastąpi w jak najkrótszym czasie. — Jakkolwiek najbliższym i zewnętrznym powodem tego kroku zdaje się być potrzeba skoncentrowania wojska pruskiego, to jednak zarazem i głównie przypisać to należy wypowiedzeniu konwencji wojskowej.

Ściągnięcie pruskiego korpusu armii pod Kreuznach na samej granicy nadreńskiego palatynatu bawarskiego obudziło obawę inwazyi, rozeszła się nawet była pogłoska o wkroczeniu wojsk pruskich na obce terytorium, co jednak było bezzasadnem. Prezes rządowy w Speier oświadcza publicznie, że ściąganie wojsk pruskich jeszcze nie pociągnie za sobą wkroczenia do palatynatu. Gdyby to jednak nastąpić miało, natędy uważanem będzie jako demonstracya nieprzyjacielska, a zbrojna pomoc nadejdzie natychmiast. (*Ans.*)

(Kurs giełdy berlińskiej z 20. listopada.)

Dobrowolna pożyczka 98 1/2 L. Oblig. długu pań. — Akeye bank. 84 1/2. Pols. listy zast. 92 1/4. Pols. 500 — 75 3/4; 300 — —. Frydrychs. 13 1/2. Inno złoto za 5 tal. 10 11/12. Austr. bank. 80 5/12.

Dania.

(Posiedzenie duńskiej izby prawodawczej.)

Kopenhaga, 11. listopada. Na dzisiejszem tajnem posiedzeniu izby prawodawczej zdawał rząd sprawę o toku negocyacji. Słychać, że objaśnienia rządu zaspokoily zupełnie członków zgromadzenia. Z tych negocyacji miało się okazać, że Francya i Rosya najwięcej sprzyjają Danii i że Anglia i Szwecya popierać będą ich kroki. Lecz niewiadomo czyli w takim razie armia duńska przekroczy granicę holsztyńską. Tak jak rzeczy stoją, zdawałoby się, że sprawy Danii nie znajdowały się nigdy w tak pomyślnem położeniu jak w obecnej chwili. (*Ind.*)

Królestwo Polskie.

(Ułaskawienie.)

Warszawa. 17. listopada. Najjaśniejszy Pan w skutek najpoddaniej prośby wychodźców polskich w Paryżu przebywających braci *Antoniego i Władysława Oleszczyńskich*, zgodnie z wniosem *JO. księcia Namiestnika Królestwa*, najmiłosiej dozwolić im raczył powrócić do Królestwa Polskiego, bez uwolnienia atoli ich majątku od konfiskaty i bez dozwolenia im legitymowania się z pochodzenia szlacheckiego. (*Gaz. Warsz.*)

Tureya.

(Depesza telegraficzna.)

Zara, 14. listopada. Mostar poddał się, i od tego czasu panuje spokój w tej okolicy. Omer Basza pokonał już nową w Posawina wybuchłą insurekcję. Wojsko powstańców liczące przeszło 5000 ludzi, zostało pod Wandruk na głowę porażone. 150 insurgentów poległo na placu. Wandruk jest zdobyty. Pobliską wieś Zepse, z której mocno dawano ognia, kazał Seraskier spalić. Za rozszerzenie pism buntowniczych przyaresztowano jednego urzędnika Baszy. Między forpocztami Kawas-Baszy i Seraskiera przyszło, jak słychać, dnia 10. h. m. pod Kognitz do nowej potyczki. Znajdujące się w Sarajewo młyny prochowe wysadzono na rozkaz Abdi Baszy w powietrze. (*Lit. K. A.*)

(Insurgenści w Bośni rozprószeni.)

Piszą z **Zemlina** z dnia 13. listopada: „Według nadesłanych tu pewnych wiadomości, zostali insurgenści w Bośni po bitwie pod Wranduka przez ces. tureckie wojska zupełnie rozprószeni, a przywódzca insurgentów Tuzli Basza schronił się na naszym terytorium w Rajewo Selo. (*Ost. P.*)

O zajściach w **Bośni** donoszą z Zara z dnia 16. h. m., że Ali Riza Bej przybył 14. t. m. do Spalatro, lecz nie wiadomo z jakich powodów. Według pogłoski miał Omer Basza znowu ponieść niejakie straty.

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe w obwodzie Sandeckim.)

Sącz. 18. listopada. Według doniesień handlowych z Starego Sącza, Nowego Targu i Nowego Sącza płacono tamże na targach w pierwszych dwóch tygodniach bieżącego miesiąca w przecięciu za ko-

rzec pszenicy 16r.52k.—20r.—17r.27k., żyta 13r.52k.—17r.—14r. 7k., jęczmienia 9r.4k.—12r.40k.—9r., owsa 6r.—6r.30k.—5r., hreczki 8r.—0—6r., kukurudzy 11r.—0—14r., ziemniaków 4r.15k.—5r.—5r. Cetnar siana kosztował 2r.15k.—2r.—2r.45k., wełny 50r.—0—200r., nasienia konicza 93r.30k.—0—46r.52k. Sag drzewa twardego 11r.45k.—10r.30k.—16r.30k., miękkiego 7r.30k.—8r.—12r. 30k. Funt mięsa wołowego sprzedawano po 8 3/4 k.—14k.—10k. i garniec okowity po 5r.30k.—3r.—4r.10k. w. w.

(Targ na woły w Ołomuńcu.)

Ołomuniec, 20. listopada. Targ na bydło rzeźne zaczyna pod zimę upadać. Dzisiaj przypędzono tu tylko 186 wołów wcale pośledniego gatunku, a mianowicie: J. Körbel z Suchej 54, Dańko Rapacz z Dwornik 44, a pojedynczo sztuk 88. Również mała tylko liczba wołów zakupiono ze spędu do Wiednia. Łącznie z zakupionymi wołami przez nieznanym handlarzy wołów do Pragi i Berna wynosi suma ogólna przypędzonych wołów 432 sztuk. Z tem wszystkim potrzeba mięsa dla Wiednia została pokryta, bowiem znajdowało się na tamtejszym targu około 2000 sztuk wołów. Cena tamtejsza 48 do 53 zr. w. w. od cetnara. U nas płacono za parę wołów ważących 7 cet. do 282 zr. 30 kr., a na przekup płacono za parę wołów 8 1/2—8 3/4 cet. ważących 380 zr. do 392 zr. 30 kr. w. w. — Na przyszły tydzień nie spodziewają się większego spędu.

Kurs lwowski.

Dnia 25. listopada.

W monecie konwencyjnej.

	gotówką		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	5	48	5	52
Dukat cesarski	5	53	6	—
Półimperyal zł. rosyjski	10	7	10	13
Rubel śr. rosyjski	1	57	1	59
Talar pruski	1	49	1	51
Polski kurant i pięciozłotówk.	1	26	1	27
Galicyjskie listy zastawne za 100 złr.	91	30	92	5

Dnia 23. listopada 1850, w kasie Instytutu kredytowego kupowano listy zastawne po zr. 91 kr. 50 za 100; — przedano po zr. 92 kr. 20 za 100.

(Kurs weksłowy wiedeński z 20. listopada.)

Amsterdam 181 1/2 l. 2. m. Augsburg 131 p. uso. Frankfurt 130 1/2 l. 3. m. Genua 149 l. 2. m. Hamburg 191 1/2 p. 2. m. Liworno 125 p. 2. m. Londyn 12.48 p. 3. m. Medyolan —. Paryż 152 p. 2. m. Agio dukata ces. 36 3/4. Napoleondor 10.16. Szufryn, 18. Agio srebra 28 1/2.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 23. listopada. Księżna Ponińska, z Drozdowiec. — Hr. Karnicki Kajetan, z Belzca. — PP. Hudetz Wacław, z Brodek. — Wysocki Florian, z Hrehorowa. — Jakubowicz Józef, z Bakowice. — Bogdanowicz Edward, z Zabłotowa.

Dnia 24. listopada. Hr. Czacki Aloizy, z Krakowa. — Hr. Siemiński Wilhelm, z Jarosławia. — Baron Brunicki Jan, z Rudy. — PP. Podlewski Apolinary, z Rudy. — Skólimowski Tadeusz, z Humieńca. — Serwatowski Wojciech, z Tarnopola.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 23. listopada. Książę Sapieha Edward, do Krasiczyna. — Hr. Della Scala Baltazar, do Gródka. — Batoski Antoni, do Kulikowa.

Dnia 24. listopada. PP. Garapich Elias, do Zagórza. — Zwolski Julian, do Bryńce. — Żukiewicz Konstanty, do Steniatyna.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 23. i 24. listopada:

Pora	Barometr wmierzewied. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Sredni stan temperatury do g. 6. zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6 god. zr.	28 1 6	+3°	+4°	wschodni	pochm.
2 god. zr.	28 1 7	+4°	+2,5°	"	"
10 g. w.	28 1 7	+1,8°		ciecho	" mgła
6 god. zr.	28 1 8	0	+6°	połud.-wschodni	pogod. śron
2 god. zr.	28 1 10	+5,5°	0	"	pochm. ☉
10 g. w.	28 1 6	+3,3°		ciecho	"

TEATR.

Dziś: dramat polski: „**Noc i Poranek.**“

Jutro: opera niem.: „**Belizar.**“

Przybył tu do Lwowa sławny w dziennikach Europejskich Fyzyk *Ludwik Figer*, i w następną środę d. 27. listopada składać będzie przed publicznością naszą dowody zręczności swojej i usprawiedliwiać pochwały, jakie pozyskał po Włoszech, Francyi, Belgii, Holandyi, Anglii, Danii, Szwecyi, do krańców północy, gdzie, jak się w doniesieniu wyraża, wśród ciemności nocnych przy stworzonym świetle słonecznym w Torneohöld, uprawiał sztuką swoją w zadziwienie zgromadzonych widzów różnego rodzaju i płemienia. Karta jego szerokich podróży przeprowadza wieczonego Magika z Petersburga i

Moskwy na Azyatycki Kazan do Persyi — wszędzie ze sławą wielkiego Mistrza i twórcy czarów niepojętych staje wreszcie w podwojach Wysokiej Porty, i uzyskuje względy Ułubieńca Sułtańskiego za dzieła w swoim rodzaju, jak dziennik Hamburgski twierdzi, niezrównane, bo przewyższające nawet samego Döblera. My z naszą pochwałą zastosujemy się do oklasków publiczności we Środę, a za rozrywkę wdzięczni będziemy p. Ludwikowi Figer, niegdyś Mistrzowi Magii na dworze królewskim w Kopenhadze.

Przy Gazecie dzisiejszej — Ogłoszenie księgarskie p. Kallenbacha.